

LANDEN VAN EUROPA

Slowakije

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Slowakije wordt begrensd door Tsjechië in het noordwesten, Polen in het noorden, Oekraïne in het oosten, Hongarije in het zuiden en Oostenrijk in het westen.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Slowakije is 49.033 vierkante kilometer. Dat is 1,2x de oppervlakte van Nederland.

4 Bevolking

Het aantal inwoners van Slowakije bedraagt 5.463.000. De bevolkingsdichtheid is 111,4 inwoners per vierkante kilometer.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

De hoofdstad van Slowakije is Bratislava (ca. 430.000 inwoners).

Andere grote steden zijn: Košice (235.000), Prešov (92.000), Nitra (85.800), Žilina (85.300), Banská Bystrica (81.700), Trnava (69.100), Martin (59.400), Trenčín (56.900), Poprad (55.404), Prievidza (51.600), Zvolen (43.300), Považská Bystrica (42.300), Nové Zámky (41.500).

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

Slowakije vormde gedurende de twintigste eeuw één geheel met het taalkundig en cultureel nauw verwante Tsjechië, maar maakte in de eeuwen daarvoor een heel andere ontwikkeling door. Slowakije behoorde eeuwenlang tot Hongarije (tot 1918). De emancipatie van het Slowaakse volk kreeg pas laat gestalte. Van 1918-1939 was het een onderdeel van Tsjecho-Slowakije dat na de Eerste Wereldoorlog ontstond. In de periode 1939-1945 was het als Slowaakse Republiek formeel een zelfstandige staat, in de praktijk een satelliet van Nazi-Duitsland. Van 1945-1992 was het weer onderdeel van Tsjecho-Slowakije. De Praagse Lente is de naam die men geeft aan de periode in de Tsjechoslowaakse geschiedenis van januari 1968 tot 20 augustus 1968, toen Alexander Dubček het communistische Tsjechoslowakije een meer gematigde koers uitstuurde. Aan deze periode werd abrupt een einde gemaakt door de andere vijf leden van het Warschaupact, onder leiding van de USSR met de inval van hun troepen op 20 augustus 1968.

In het najaar van 1989 voltrok zich in Tjechoslowakije een "fluwelen revolutie" (een politieke omwenteling, die zich voltrekt zonder of met weinig bloedvergieten), waarbij het communistische regime omver werd geworpen zonder dat daarbij een militair ingrijpen aan te pas kwam. Deze revolutie vond plaats in de nasleep van de val van de Berlijnse Muur en de verkiezing van de niet-communistische Tadeusz Mazowiecki tot premier van Polen, waarbij de communistische regimes in de Oost-Europese satellietstaten van de Sovjet-Unie ten val kwamen. Het feit dat deze revolutie zich geweldloos voltrokken heeft, was te danken aan de weigering van de Sovjetleider Michael Gorbatsjov om troepen naar Praag te sturen.

Op 1 januari 1993 splitste Tsjecho-Slowakije zich in Tsjechië en Slowakije.

7 Staatsvorm

Slowakije is een parlementaire republiek. Een president is het staatshoofd. Een regeringsleider staat aan het hoofd van de regering. Slowakije heeft een parlement (Nationale Raad) met een 1-kamerstelsel (150 leden, gekozen voor een termijn van 4 jaar).

Op 29 maart 2004 trad Slowakije toe tot de NAVO en op 1 mei 2004 tot de Europese Unie.

Het volkslied is Nad Tatrou sa blýska

De nationale feestdag is 1 september.

8 Regio's en departementen

Slowakije bestaat uit 8 regio's.

9 Infrastructuur

Slowakije heeft een uitgebreid en goed onderhouden wegennet van zo'n 37.000 km (voornamelijk tweebaans). Ongeveer 400 km is snelweg, en er wordt flink geïnvesteerd in uitbreiding daarvan. De Slowaakse spoorwegen volgen rivieren en lopen door valleien. De treinen zijn betrouwbaar en schoon. Naast regionale vliegvelden heeft Slowakije internationale luchthavens in Bratislava, Piest'any, Banská Bystrica, Košice, Prešov en Poprad Tatry. Slowakije heeft drie havens aan de Donau: in Bratislava, Sturovo en Komárno. Door het Rijn-Main-Donaukanaal heeft Slowakije toegang tot de Europese waterwegen en zijn de Slowaakse havens vanuit Nederland te bereiken.

10 Klimaat

Het klimaat heeft een sterk continentaal karakter met warme zomers en koude winters. In de bergen is het over het algemeen koeler.

11 Rivieren en meren

De belangrijkste rivieren zijn de Donau, de Kleine Donau, de Váh, de Hron en de Hornad, alsmede de bronrivieren van de Bodrog in het zuidoosten.

Slowakije heeft weinig natuurlijke meren. De Hoge Tatra heeft ongeveer honderd meren, de Lage Tatra ongeveer 20. Ook zijn er veel moderne stuwmeren.

12 Gebergten

Slowakije bestaat voor het grootste gedeelte uit berggebieden, die allemaal deel uitmaken van de Beskiden en de Karpaten. Alleen het zuidwestelijke deel en in het uiterste zuidoosten zijn er laaggelegen gebieden, die tot de Pannonische vlakte behoren.

De berggebieden kunnen ruwweg in twee groepen verdeeld worden; die ten noorden van de vallei van de rivieren de Váh en de Hornad, en het gebied ten zuiden daarvan. Ten noorden ervan bevinden zich van west naar oost; de Kleine Karpaten (op de grens met Tsjechië), (deels) de Kleine Fatra, de Tatra (op de grens met Polen), die weer wordt onderverdeeld in de Westelijke, Hoge, en de Belianske Tatra. Ten zuiden van de vallei bevinden zich (deels) de Grote Fatra, Lage Tatra en het Slowaaks Ertsgebergte. In veel berggebieden bevinden zich veel populaire wintersportgebieden, vooral in de Hoge Tatra. In dit laatste gebergte bevindt zich ook de hoogste berg van Slowakije; de Gerlachovský štít (2.655 m) en de Kriváň, die voor Slowakije een belangrijke symbolische betekenis heeft.

13 Nationale en regionale parken

In Slowakije zijn 9 nationale parken en 14 beschermde regionale gebieden.

14 Industrie en economie

Tot 1990 kende Slowakije een socialistisch economisch stelsel, waarvan de productiemiddelen staatseigendom of collectief eigendom waren. Vanaf 1990 werd een privatisering van met name de grotere ondernemingen op gang gebracht. De privatisering was in Slowakije aanvankelijk echter weinig succesvol. Een andere maatregel was het vrijgeven van de prijzen met als gevolg een sterk stijgende

inflatie. De Slowaakse regering heeft de laatste jaren een groot aantal privatiseringen afgerond. Slowakije was van oudsher een arm landbouwgebied, maar na de Tweede Wereldoorlog is er een grote zware industrie in het land opgebouwd, o.a. rond Košice. Vooral de wapenindustrie had een belangrijke betekenis voor de economie, maar deze stortte na de 'fluwelen revolutie' in 1989 in. De Slowaakse industrie, die zeer verweven is met die van het buurland Tsjechië, heeft zeer te lijden gehad van de economische recessie en de ineenstorting van de Sovjetmarkt. Buitenlandse investeringen kwamen pas vanaf 1998 goed op gang. De landen die in de periode 1993 tot en met 2001 het meeste in Slowakije investeerden waren achtereenvolgens Duitsland, Nederland, Oostenrijk en Italië.

15 Wijnbouw

Hete zomers en koude winters maken Slowakije ideaal voor de productie van goede witte en rode wijnen. De Slowaakse wijngeschiedenis gaat terug tot de 7e eeuw v. Chr. In de communistische tijd produceerde Slowakije zeer gewaardeerde wijnen. Maar in 1989 werden de Slowaakse wijngaarden gecollectiviseerd en gecontroleerd door de staat. Sinds de onafhankelijkheid in 1993 streeft een kleine groep van wijnmakers, geconcentreerd in de Kleine Karpaten en in de regio Tokay, naar herstel van het maken van Slowaakse wijn.

16 Landbouw

Slowakije was vroeger een arm landbouwgebied. Momenteel zijn de belangrijke gewassen in Slowakije: tarwe, gerst, maïs, aardappelen, rogge en suikerbieten. Gerst en hop zijn de belangrijkste uitvoerproducten; ook fruit, wijn, olie en zaden worden ook geproduceerd voor de export.

17 Bosbouw

40% van het land is bedekt met bos.

18 Godsdienst

De belangrijkste godsdienst in Slowakije is het rooms-katholicisme (ongeveer 69%). Ongeveer 9% van de bevolking is Protestant..

19 Onderwijs

In Slowakije moeten kinderen tussen 6 en 16 jaar verplicht naar school.

20 Cultuur

Door zijn geschiedenis en zijn culturele tradities behoort Slowakije tot de ontwikkelde landen van Europa. Slowakije is van oudsher een cultureel kruispunt, een land dat van andere culturen overnam, maar ook zijn eigen waarde doorgaf aan andere culturen. Musea en galerieën behoren deze erfenis. Zij zijn de sleutel tot het leren kennen van de cultuur, van de boeiende geschiedenis van het volk en van de natuur van dit land. Op dit moment zijn er in Slowakije 70 musea en 23 galerieën, meer dan 100 andere exposities, oudheidskamers en openluchtmusea. Elke grote stad heeft zijn eigen schouwburg, in de drie grootste steden zijn opera- en balletensembles, twee ervan hebben een operette theater. In Slowakije treden talrijke kamerorkesten en drie symfonische orkesten op, die samen met onze operasolisten de goede naam van de Slowaakse muziek en de vertolking ervan over de gehele wereld verspreiden. Internationale festivals, zoals het muziekfestival in Bratislava, het theaterfestival op het slot in Zvolen, De folklorefestivals in Detva en in het oosten van het land en elders zijn een presentatie zijn alles wat onze culturele tradities als ook onze hedendaagse kunst van ons volk voortbrengen.

21 Eten en drinken

De echte Slowaakse keuken bestaat uit eerlijk, eenvoudig en stevig volkseten. Met veel vlees en aardappelen met een dikke saus, en overkookte groenten (met veel kool). Het middageten is de hoofdmaal van de dag. Traditionele gerechten zijn aardappelknoedels met schapenkaas en koolsoep

met worst. Beroemd is bryndzové halušky: kleine balletjes van aardappels en meel onder een laag pittige schapenkaas, ook wel bryndza genoemd, en met daarop kaantjes. Er is natuurlijk goulash, met varkensvlees en zuurkool of met rundvlees en veel paprikapoeder; hij wordt geserveerd met warm, plakkend witbrood. De zabíjačka zabijacka is alleen verkrijgbaar in de koude seizoenen (drie soorten verse worst die direct na het slachten van het varken worden gemaakt). In september en oktober is het in het westen van Slowakije ganztijd; de gans, husacina, wordt opgediend met rode kool en aardappelpannenkoekjes.

22 Taal

De officiële taal van Slowakije is Slowaaks; deze taal wordt door 84% van de bevolking gesproken. De belangrijkste minderheidstalen zijn Hongaars (10,7%), Romani (1,8%), Oekraïens (1%).

23 Geldeenheid

Slowakije trad op 1 januari 2009 toe tot de eurozone. De euro is in het land sinds die datum het wettige betaalmiddel.

24 Media

Het publieke televisiestation Slovak Television (STV) heeft twee nationale kanalen: Jednotka en Dvojka. Daarnaast is er een aantal commerciële zenders. De publieke radiozender is Rádio Slovensko; bovendien kunnen veel lokale stations ontvangen worden. De grootste kranten zijn Nový Čas, Pravda en SME. Pravda is een serieuze, socialistische krant, Nový Čas is een sensatiekrant en SME een centrumrechtse uitgave met de jongere generatie als doelgroep en met een lagere oplage. Nový Čas is het populairste dagblad en wordt door meer dan een miljoen Slowaken gelezen. De bladen Hospodárske Noviny en Národná Obroda hebben een economische invalshoek. Andere bekende bladen zijn Život, Plus Jeden Deň en Korzár (regionaal dagblad Košice).

25 Belangrijkste monumenten en topics

- Slowakije is in de eerste plaats een land waar je komt om te genieten van het natuurschoon. Het land telt een groot aantal goed onderhouden stadsparken. Daarnaast zijn er botanische tuinen in Bratislava, Košice en Nitra en arboreta (bomentuinen) in Zvolan, Banská Štiavnica en Slepcany.
- In het Slowaaks-Hongaarse grensgebied ligt een karstlandschap. In de poreuze bodem hebben zich prachtige druipsteengrotten gevormd. De grotten van Domnica lopen door tot op Hongaars gebied. Grotten komen ook voor in de Tatra (Bystrianská, Demänovská). Bijzonder fraai zijn ook de ijsgrotten van Demänovská en Dobšinská in de nationale parken Lage Tatra en Slowaaks Paradijs.
- Slowakije gaat zorgvuldig om met haar kwetsbare natuurschoon. Ruim 20% van het land maakt deel uit van een nationaal park of een ander beschermd gebied. De bekendste zijn de Tatra (Tatry) en het Slowaaks Paradijs (Slovenský Raj). Beide worden druk bezocht, want nationale parken zijn in Slowakije vrij toegankelijk. Het zijn bosrijke gebieden met een interessante dierenwereld (herten, lynxen, marters en enkele bruine beren). Andere nationale parken zijn de Lage Tatra (Nízke Tatry), Malá Fatra, Poloniny en het kleine Pieniny.
- Hutten kerken van de Karpaten
- Vele burchten, zoals het kasteel van Devín of het 13e eeuwse 'Kasteel van de Rode Rots' in de Kleine Karpaten. Er zijn er veel meer, zoals het kasteel van Orava en het kasteel van Bojnice
- Zeer bezienswaardig is de historische stad Banská Štiavnica, het romaans-gotische Spišský Hrad, het versterkte stadje Bardejov en het dorpsensemble van Vlkolínec.
- Cunovo, direct aan de Donau gelegen, even ten zuiden van Bratislava: hier ontstond Danubiana, een centrum voor moderne kunst met een museum en een beeldentuin

- Behalve die kastelen en de openluchtmusea telt Slowakije buiten de genoemde steden niet zo veel bezienswaardigheden. Voor musea op cultuurhistorisch gebied moet men naar Bratislava. Deze stad heeft op elk terrein wel een museum. Binnen de muren van het kasteel zijn er collecties te zien op het gebied van oudheden, volkskunst en volksmuziek. Interessant zijn ook het klokkenmuseum en het joods museum in de oude binnenstad.